

негово предложение, на Андросъ било основано едно „Славяно-българско ученолюбиво дружество“, което си поставяло за целъ да предпази сънародниците отъ гръцката зараза, да работи за пробуда на българския народъ чрезъ родния български езикъ и да подготви пропъждането отъ България на гръцкитѣ владици, тия крепители на невежеството и на елиноманията.

Добровски е намиралъ опора за проповѣдъта си въ скритото, но здраво племенно самочувствие на нѣкои отъ българитѣ, дошли отъ чиститѣ български краища. Стоянъ Чомаковъ, напр., родомъ отъ Копривщица, признава, че първата искра на родолюбието му се разгорѣла по единъ случаенъ поводъ. Когато единъ день учителятъ му по история заговорилъ за славянитѣ, произнесълъ съ такова презрение тѣхното име (съ етимология слави отъ склави), щото отъ отвращение плюнки изкокнали отъ устата му. Поразенъ отъ чуто то, младиятъ българинъ сподѣлилъ следъ урока впечатлението си съ Илариона Михайловски. Това му дало поводъ да мисли по-нататкъ, особено като виждалъ какъ гърцитѣ-ученици не се стѣснявали отъ другаритѣ си българи да разкриватъ най-фантастични планове за бждащето на отечеството си: цѣлиятъ Балкански п-овъ билъ гръцки, а власи, албанци и българи, като варварски, неграмотни и безъ историческо битие, трѣбвало да се слѣятъ съ благородния елински елементъ. „Такъвъ цинизъмъ не можеше да не жегне българчетата до дълбочината на сърдцето имъ“, изповѣдва после Чомаковъ. И той казвалъ на гърцитѣ, въ разгара на борбата по черковния въпросъ: „Отъ васъ се научихъ, че трѣбва да се обича отечеството“. Тази обичъ, това по-живо чувство за национално достоинство и за дългъ къмъ народа включвало и омраза къмъ угнетителитѣ на отечеството.

Когато въ 1839 г. училището на Каири било закрито отъ гръцкитѣ власти по настояване на Синода, българскитѣ му питомци се прехвърлили да продължатъ образованието си въ Атина. И тукъ тѣ отново подновили дружеството си, приемайки и нови членове, каквото напр. Петъръ Йоаниди Мишайковъ (последния владика Панаретъ) и брата му Константинъ Мишайковъ. А когато следъ това дружеството било разтурено, българитѣ били въ мнозинството си вече патрио-